

Άρθρο/έρευνα της μαθητικής ομάδας του 2^{ου} Γυμνασίου Έδεσσας, που παρουσιάστηκε στην ημερίδα Αγωγής Υγείας που διοργάνωσε η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε συνεργασία με το Κέντρο Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρία (ΚΕΚΥΚΑμεΑ) και τη Σχολή Γονέων Νομού Πέλλας. Τα πρακτικά της ημερίδας δημοσιεύτηκαν σε τόμο με τα στοιχεία: Κιουρτσής,Κ., επιμέλεια (2006). *Συμπεριφορές και προκαταλήψεις απέναντι στους γραπτούς και στους άγραφους κανόνες του Σχολείου, της Οικογένειας και της Κοινωνίας*. Έδεσσα: Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πέλλας-Τομέας Αγωγής Υγείας. ISBN : 960- 9169-0-9.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ: 2^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΕΔΕΣΣΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ: ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΓΟΝΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΝΤΩΝΕΛΗΣ ΤΙΜΟΛΕΩΝ

ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ:

1	Γκέρτζα	Νιόβη
2	Γραικού	Μαρία
3	Ίτσος	Βασίλης
4	Κάμτσης	Νίκος
5	Κυρμάνογλου	Ηλίας
6	Κυρμάνογλου	Τάσος
7	Λαμπίδου	Ευτυχία
8	Μπάρη	Μαρία
9	Μπέκτση	Κατερίνα
10	Μυτηλινού	Κατερίνα
11	Νικισένκο	Άννα
12	Νικολαΐδης	Αντώνης
13	Νικολέντζος	Γιώργος
14	Πανώργια	Κατερίνα
15	Παπαγιάννη	Άννα
16	Παπαζωγονόπουλος	Διονύσης
17	Πετρίδη	Ιωάννα
18	Πριβατητσάνη	Αλεξία
19	Σαλονικίδης	Διογένης
20	Σεμερτζίδου	Ειρήνη
21	Σόντρας	Αντώνης
22	Τερζανίδου	Ελισάβετ

Προετοιμασία και υλοποίηση του προγράμματος

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος προς μαθητές/-τριες για συμμετοχή σε ερευνητική ομάδα Αγωγής Υγείας (τέλη Νοεμβρίου – αρχές Δεκεμβρίου 2005)

Σύσταση της ερευνητικής ομάδας (16-12-2005).

1^η συνάντηση της ομάδας (13-1-2006): Μετά τη γνωριμία των μελών της ομάδας, έγινε λόγος για το σκοπό σύστασης της ομάδας, για την ερευνητική διαδικασία (γενικά), μοιράστηκαν φύλλα με 34 υποψήφια θέματα για διαπραγμάτευση και έγινε μια αρχική συζήτηση που αφορούσε στα θέματα.

2^η συνάντηση της ομάδας (2-2-2006): Μετά από συζήτηση που σχετιζόταν με τα υποψήφια θέματα, πραγματοποιήθηκαν διαδοχικές ψηφοφορίες μεταξύ των 34 θεμάτων και της πρότασης ενός μαθητή-μέλους της ομάδας. Το θέμα που πλειοψήφησε (που ήταν πρόταση του μαθητή) αφορούσε στην «(κατα)πίεση των γονιών στα παιδιά τους», όμως ο ακριβής τίτλος δεν συγκεκριμενοποιήθηκε τότε.

3^η συνάντηση της ομάδας (16-2-2006): Αποφασίστηκε να διακινήθει ερωτηματολόγιο. Καθορίστηκαν τα μέσα της έρευνας: (α) γραφικά υλικά από το Σχολείο, (β) Η/Υ μαθητή, του καθηγητή, του Σχολείου και φωτοαντιγραφικό του Σχολείου. Επίσης, καθορίστηκε ένα στοιχειώδες χρονοδιάγραμμα και βρέθηκαν άτομα με γνώσεις Η/Υ. Συζητήθηκε ο σκοπός της έρευνας. Συμφωνήθηκε η έρευνα να αποσκοπεί στην καταγραφή των απόψεων των νέων σήμερα. Επιλέχθηκε η ομάδα του πληθυσμού στους οποίους θα απευθυνθούν τα ερωτηματολόγια. Συμφωνήθηκε να είναι μαθητές και μαθήτριες Γυμνασίων. Αποφασίστηκε το μέγεθος του δείγματος της έρευνας να είναι 100 ως 130 άτομα.

4^η συνάντηση της ομάδας (2-3-2006): Έγινε συζήτηση και ανταλλάχθηκαν απόψεις σχετικά με το θέμα. Κατατέθηκαν προτάσεις για τις ερωτήσεις στο ερωτηματολόγιο.

5^η συνάντηση της ομάδας (9-3-2006): Επιστημάνθηκε ότι οι προτάσεις για τις ερωτήσεις μπορούσαν να καταταχθούν σε δύο κατηγορίες:

(α) μία σχετικά με τις μορφές αντίδρασης των παιδιών απέναντι στην «καταπίεση» των γονιών. (β) άλλη σχετικά με το κλίμα στις σχέσεις γονιών και παιδιών. Αποφασίστηκε με ψηφοφορία το θέμα να είναι «το κλίμα στις σχέσεις γονιών και παιδιών». Έγινε συζήτηση σχετικά με τις προτάσεις για τις ερωτήσεις.

6^η συνάντηση της ομάδας (17-3-2006): Η ομάδα έπρεπε να χρησιμοποιήσει ερωτήσεις κλειστού και ανοικτού τύπου. Ύστερα από συζήτηση, αποφασίστηκε (κατόπιν ψηφοφοριών) το περιεχόμενο και η σειρά των ερωτήσεων κλειστού τύπου, η μορφή των επιλογών στις απαντήσεις, το περιεχόμενο της ερώτησης ανοικτού τύπου, η εμφάνιση του ερωτηματολογίου. Συντάχθηκε ένα σχέδιο ερωτηματολογίου, το οποίο κυκλοφόρησε μεταξύ των μελών της ομάδας για να το μελετήσουν, και να διατυπώσουν προτάσεις για αλλαγές.

7^η συνάντηση της ομάδας (24-3-2006): Μέλη της ομάδας πρότειναν τροποποιήσεις στο σχέδιο ερωτηματολογίου. Μετά τις βελτιώσεις, η τελική μορφή του ερωτηματολογίου ηλεκτρολογήθηκε σε Η/Υ, εκτυπώθηκε, αναπαράχθηκε σε φωτοαντίγραφα και μοιράστηκε στα μέλη της ομάδας – στο παράρτημα Α' υπάρχει η τελική μορφή του ερωτηματολογίου.

8^η συνάντηση της ομάδας (30-3-2006): Αποφασίστηκε (κατόπιν ψηφοφορίας) η διαδικασία καταγραφής των απαντήσεων: Το ερωτηματολόγιο παραδίδεται στον ερωτώμενο, ο οποίος σημειώνει τις απαντήσεις μόνος του.

Στην ίδια συνάντηση αποφασίστηκε ο τρόπος διακίνησης του ερωτηματολογίου να είναι «χέρι – χέρι». Επίσης, επιστημάνθηκαν οι υποχρεώσεις του ερευνητή: Ο κάθε ερευνητής-μέλος της ομάδας, που θα διακινούσε το ερωτηματολόγιο, όφειλε: (α) να παρουσιαστεί στον ερωτώμενο, να του εκθέσει τα κίνητά του και την αποστολή του, (β) να ζητήσει την ειλικρινή συμμετοχή του ερωτώμενου, (γ) να παρέχει στον ερωτώμενο οποιαδήποτε διευκρίνιση του ζητήσει.

Διακίνηση του ερωτηματολογίου: Αρκετά μέλη της ομάδας προθυμοποιήθηκαν να διακινήσουν το ερωτηματολόγιο. Κάθε ερευνητής-«διακινήτης» έλαβε 10 φωτοαντίγραφα του ερωτηματολογίου, γραπτές οδηγίες για τη διακίνηση και έναν πίνακα για να τον συμπληρώσει (με συνολικούς αριθμούς ανά ερευνητή). Συντριπτικός αριθμός ερωτηματολογίων διακινήθηκε σε μαθητές και μαθήτριες του 2^{ου} Γυμνασίου Έδεσσας και ένας μικρός αριθμός ερωτηματολογίων (μικρότερος των δέκα) σε μαθητές και μαθήτριες των 1^{ου} και 3^{ου} Γυμνασίων Έδεσσας. Η διακίνηση πραγματοποιήθηκε στο χρονικό διάστημα από 30 Μαρτίου 2006 ως 5 Απριλίου 2006.

Συγκέντρωση των ερωτηματολογίων: Κάθε ερευνητής συγκέντρωσε τα ερωτηματολόγια που μοίρασε, έλεγξε αν σε κάθε ερωτηματολόγιο έχουν απαντηθεί όλες οι ερωτήσεις και αν είναι ευανάγνωστες, συμπλήρωσε τον ατομικό συγκεντρωτικό πίνακά του και κατέγραψε σε ένα φύλλο τις προτάσεις για την ερώτηση ανοικτού τύπου (από τα ερωτηματολόγια του). Δεκατρείς ερευνητές/-τριες έφεραν στον συντονιστή εκπαιδευτικό συμπληρωμένα

ερωτηματολόγια μαζί με τους ατομικούς συγκεντρωτικούς πίνακές τους και τα φύλλα με τις προτάσεις για την ερώτηση ανοικτού τύπου.

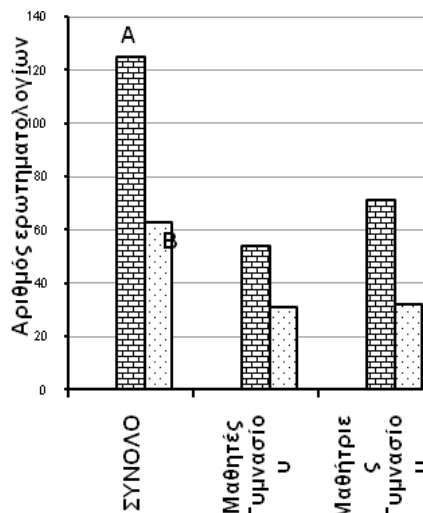
Τα στοιχεία (αριθμοί) από τους ατομικούς συγκεντρωτικούς πίνακες εισήχθησαν σε αρχείο Microsoft® Excel και καταστρώθηκαν (κατόπιν αθροίσεων) οι τελικοί συγκεντρωτικοί πίνακες των στοιχείων και δημιουργήθηκαν γραφικές παραστάσεις.

9^η συνάντηση της ομάδας (11-4-2006): Τα μέλη εξέφρασαν τα σχόλιά τους σχετικά με τη διενέργεια της έρευνας, μελέτησαν τους τελικούς συγκεντρωτικούς πίνακες και τις γραφικές παραστάσεις, σχολίασαν τα αποτελέσματα, διατύπωσαν τις παρατηρήσεις τους και κατέληξαν σε συμπεράσματα.

Παρουσίαση και ανάλυση των αποτελεσμάτων

Ερωτηματολόγια συμπλήρωσαν 54 μαθητές Γυμνασίου και 71 μαθήτριες Γυμνασίου.

	ΣΥΝΟΛΟ	Γυμνασίου Μαθητές	Γυμνασίου Μαθήτριες	Ράβδοι
Αριθμός συμπληρωμένων ερωτηματολογίων	125	54	71	
Αριθμός συμπληρωμένων ερωτηματολογίων χωρίς απάντηση στην ερώτηση ανοικτού τύπου	63	31	32	Ράβδοι Β

Α' - Ερώτηση ανοικτού τύπου

Από τους ερωτηθέντες ζητήθηκε να γράψουν «μία ή περισσότερες δικές τους προτάσεις για να βελτιωθεί το κλίμα στις σχέσεις γονιών και παιδιών».

Οι μισοί σχεδόν μαθητές/τριες (50,4%) δεν συμπλήρωσαν απάντηση στην ερώτηση ανοικτού τύπου. Το ποσοστό αυτών που δεν απάντησαν στην ερώτηση ανοικτού τύπου είναι κάπως χαμηλότερο για τις μαθήτριες (45%), ενώ είναι μεγαλύτερο για τους μαθητές (57%).

Η συντριπτική πλειονότητα των ερωτώμενων “έριξαν το μπαλάκι” στους γονείς για τη βελτίωση του κλίματος. Οι πιο συχνά διατυπωμένες προτάσεις ήταν:

- «Οι γονείς να δείχνουν εμπιστοσύνη στα παιδιά τους».
- «Οι γονείς να δείχνουν κατανόηση στα παιδιά τους (και να προσπαθούν να μπουν στη θέση των παιδιών)».
- «Οι γονείς να συζητούν (να βρίσκονται σε διάλογο) με τα παιδιά τους»
- «Οι γονείς να μην είναι καταπιεστικοί (και να μην θέτουν αυστηρούς περιορισμούς)».

Επίσης, εκφράστηκαν και οι προτάσεις:

- «Οι γονείς να σέβονται τα πιστεύω / τις απόψεις των παιδιών»
- «Οι γονείς να περνάνε περισσότερο χρόνο με τα παιδιά τους»
- «Οι γονείς να “ξυπνήσουν” και να έρθουν στον 21^ο αιώνα»
- «Οι γονείς να βοηθούν τα παιδιά τους με το Σχολείο»
- «Οι γονείς να μου πάρουν μηχανάκι / ηλεκτρονικά παιχνίδια / αυτοκίνητο»

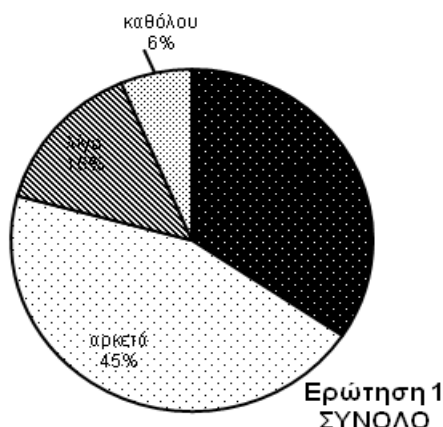
Όμως, υπήρξαν κάποιες προτάσεις (λίγες) που δεν είναι «λίβελος» για τους γονείς:

- «Οι γονείς να θέτουν ένα όριο στις επιθυμίες των παιδιών γιατί τα βοηθάει να μην γίνουν κακομαθημένα και να μάθουν να ζουν με τα απαραίτητα και όχι με πλεονασμούς»
- «Οι γονείς να καθορίσουν κανόνες ύστερα από διάλογο και λαμβάνοντας υπόψη τις επιθυμίες των παιδιών».
- «Τα παιδιά να μην ζητούν πολλά από τους γονείς και να μην κάνουν ότι θέλουν»
- «Αγάπη»

Β´ - Ερωτήσεις κλειστού τύπου

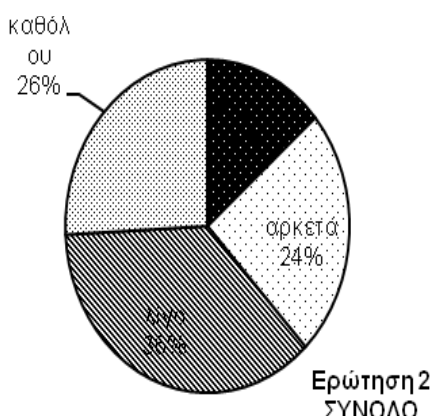
Στην **ερώτηση 1** («Σε ποιο βαθμό είσαι ικανοποιημένος /-η από την επικοινωνία που υπάρχει μεταξύ γονιών και παιδιών στην οικογένειά σου;») θετικά (δηλ. «πολύ» ή «αρκετά») απάντησε η μεγάλη πλειονότητα των μαθητών/-τριών (80%), ενώ «λίγο» ή «καθόλου» απάντησε το 20%. Ας σημειωθεί ότι οι μαθήτριες απάντησαν «λίγο» ή «καθόλου» σε ποσοστό 27% που είναι αρκετά μεγαλύτερο του ποσοστού των μαθητών (13%), ενώ οι μαθητές απάντησαν «πολύ» σε ποσοστό 41% που είναι αρκετά μεγαλύτερο του ποσοστού των μαθητριών (30%).

Ερώτηση 1	πολύ	αρκετά	λίγο	καθόλου	δεν απάντησαν
ΣΥΝΟΛΟ	43	56	18	8	
Μαθητές Γυμνασίου	22	25	4	3	
Μαθήτριες Γυμνασίου	21	31	14	5	

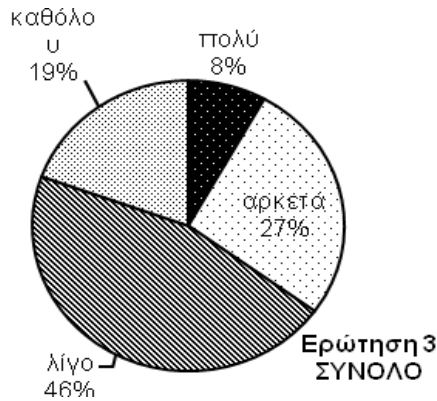
Στην **ερώτηση 2** («Πόσο καταπιεστικό Αισθάνεσαι να είναι το κλίμα στις σχέσεις γονιών και παιδιών στην οικογένεια σου;») το (αναπάντεχο !) 62% των μαθητών/-τριών απάντησε ότι αισθάνονται «λίγο» ή «καθόλου» καταπιεστικό το κλίμα στις σχέσεις γονιών και παιδιών στην οικογένειά τους, όμως η σημαντική μειονότητα του 38% απάντησε ότι το κλίμα είναι «αρκετά» ή «πολύ» καταπιεστικό.

Ερώτηση 2	πολύ	αρκετά	λίγο	καθόλου	απάντησαν δεν
ΣΥΝΟΛΟ	17	30	45	32	1
Μαθητές Γυμνασίου	8	12	16	17	1
Μαθήτριες Γυμνασίου	9	18	29	15	

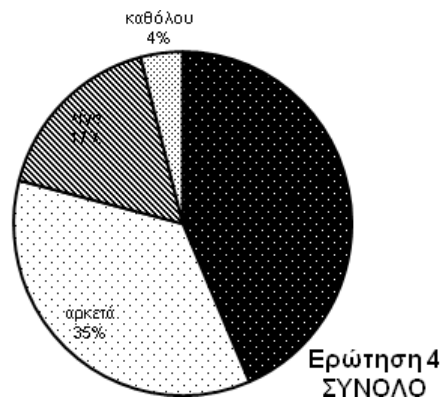
Στην **ερώτηση 3** («Πόσο αυστηροί θεωρείς ότι είναι οι κανόνες πειθαρχίας στο σπίτι σου;») το (απροσδόκητο !) 65% των μαθητών/-τριών απάντησε ότι θεωρούν «καθόλου» ή «λίγο» αυστηρούς τους κανόνες πειθαρχίας στο σπίτι τους, όμως η καθόλου αμελητέα μειονότητα του 35% απάντησε οι κανόνες πειθαρχίας στο σπίτι τους είναι «πολύ» ή «αρκετά» αυστηροί.

Ερώτηση	πολύ	αρκετά	λίγο	καθόλου	απάντησαν/δεν
ΣΥΝΟΛΟ	10	33	56	24	2
Μαθητές Γυμνασίου	3	16	25	8	2
Μαθήτριες Γυμνασίου	7	17	31	16	

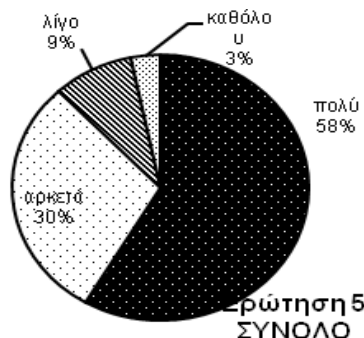
Στην **ερώτηση 4** («Πόσο συμφωνείς με την άποψη ότι ορισμένοι περιορισμοί που επιβάλλουν οι γονείς (π.χ. στη νυκτερινή έξοδο των παιδιών) έχουν ως σκοπό να προστατεύσουν τα παιδιά τους από διάφορους κινδύνους (π.χ. ναρκωτικά;») απάντησε ότι συμφωνεί «πολύ» ή «αρκετά» η μεγάλη πλειονότητα των μαθητών/-τριών (79%) – ποσοστό πολύ ενθαρρυντικό για τους γονείς!

Ερώτηση	πολύ	αρκετά	λίγο	καθόλου	απάντησαν/δεν
ΣΥΝΟΛΟ	54	44	21	5	1
Μαθητές Γυμνασίου	23	18	8	4	1
Μαθήτριες Γυμνασίου	31	26	13	1	

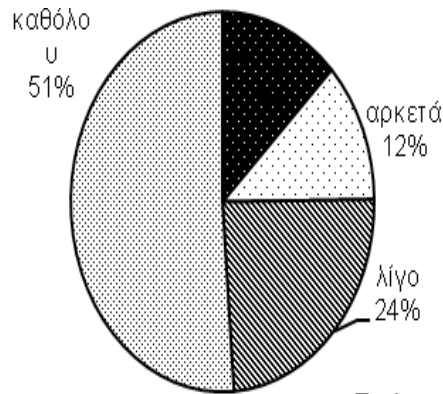
Στην **ερώτηση 5** («Πόσο συμφωνείς με την άποψη ότι το καλό κλίμα στις σχέσεις γονιών και παιδιών βοηθά τα παιδιά στις επιδόσεις και στη ζωή στο Σχολείο;») απάντησε ότι συμφωνεί «πολύ» ή «αρκετά» η μεγάλη πλειονότητα των μαθητών/-τριών (88%). Ας σημειωθεί ότι οι μαθήτριες απάντησαν «πολύ» (64%) «πιο ένθερμα» από ότι οι μαθητές (52%).

Ερώτηση	πολύ	αρκετά	λίγο	καθόλου	απάντησαν/δεν
ΣΥΝΟΛΟ	73	37	11	4	
Μαθητές Γυμνασίου	28	19	5	2	
Μαθήτριες Γυμνασίου	45	18	6	2	

Στην **ερώτηση 6** («Σε ποιο βαθμό συμφωνείς οι γονείς να επιλέγουν το μέλλον (π.χ. επαγγελματικό) των παιδιών τους ανεξάρτητα από την επιθυμία και την κλίση των παιδιών;») η πλειονότητα του 75% των μαθητών/-τριών απάντησε ότι δεν συμφωνούν «καθόλου» ή συμφωνούν «λίγο» οι γονείς να επιλέγουν το μέλλον (π.χ. επαγγελματικό) των παιδιών τους. Όμως, το (απροσδόκητα υπολογίσιμο) 25% των μαθητών/-τριών απάντησε ότι συμφωνεί «πολύ» ή «αρκετά» οι γονείς να επιλέγουν το μέλλον των παιδιών τους.

Ερώτηση	Πολύ	αρκετά	λίγο	καθόλου	δεν απάντησαν
ΣΥΝΟΛΟ	16	15	30	64	
Μαθητές Γυμνασίου	7	6	14	27	
Μαθήτριες Γυμνασίου	9	9	16	37	

Ερωτήση 6
ΣΥΝΟΛΟ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για τις ερωτήσεις 2,3,4 και 6, τα ποσοστά ανά κατηγορία απάντησης είναι περίπου τα ίδια τόσο στους μαθητές, όσο και στις μαθήτριες. Συνεπώς, για τις ερωτήσεις 2,3,4 και 6, το διάγραμμα πίτας για τους μαθητές και το διάγραμμα πίτας για τις μαθήτριες είναι περίπου όμοια με το εικονιζόμενο διάγραμμα πίτας για το ΣΥΝΟΛΟ (μαθητών και μαθητριών).

Συμπεράσματα

Σύμφωνα με τις προτάσεις που διατυπώθηκαν για την ερώτηση ανοικτού τύπου, τα παιδιά διψούν για **διάλογο / συζήτηση** με τους γονείς τους, θέλουν οι γονείς τους να τους έχουν **εμπιστοσύνη**, να τα αντιμετωπίζουν με **κατανόηση**, να **σέβονται** τις απόψεις τους και **να μην τα καταπιέζουν**.

Υπάρχουν παιδιά που πιστεύουν ότι η βελτίωση του κλίματος δεν είναι μόνο υπόθεση των γονέων αλλά ότι και τα ίδια πρέπει να συμβάλουν στη βελτίωση του κλίματος.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στις ερωτήσεις κλειστού τύπου, σε γενικές γραμμές, η μεγάλη πλειονότητα των μαθητών/-τριών είναι ικανοποιημένοι /-ες από την επικοινωνία που υπάρχει μεταξύ γονιών και παιδιών στην οικογένειά τους, δεν αισθάνονται πολύ καταπιεστικό το κλίμα στις σχέσεις γονιών και παιδιών στην οικογένειά τους, ούτε θεωρούν αυστηρούς τους κανόνες πειθαρχίας στο σπίτι τους, πιστεύουν ότι ορισμένοι περιορισμοί που επιβάλλουν οι γονείς έχουν ως σκοπό να προστατεύσουν τα παιδιά τους από διάφορους κινδύνους, θεωρούν ότι το καλό κλίμα στις σχέσεις γονιών και παιδιών βοηθά τα παιδιά στις επιδόσεις και στη ζωή στο Σχολείο και δεν θέλουν οι γονείς να επιλέγουν το μέλλον των παιδιών τους («χωρίς αυτά»). Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν στις ερωτήσεις κλειστού τύπου, οι μαθητές είναι (σε σχέση με τις μαθήτριες) πιο ικανοποιημένοι (ή λιγότερο δυσαρεστημένοι) από την επικοινωνία που υπάρχει μεταξύ γονιών και παιδιών στην οικογένειά τους.